לוקה שתים מבושל לוקה שתים נא ומבושל

לוקה שלש יאביי אמר אין לוקין על לאו

שבכללות איכא דאמרי מאתרתי הוא דלא

לקי חדא מיהת לקי איכא דאמרי חדא גמי לא לקי דלא מייחד לאויה ºכלאו דחסימה

ירבא אמר יאכל זג לוקה שתים חרצן לוקה

שתים זג וחרצן לוקה שלש אביי אמר אין לוקין על לאו שבכללות איכא דאמרי תרתי

הוא דלא לקי חדא מיהת לקי איכא דאמרי

חדא גמי לא לקי דלא מייחד לאויה כלאו

דחםימה ת"ר אכל כזית נא מבעוד יום פמור

כזית נא משחשיכה חייב אכל כזית צלי

מבעוד יום לא פסל עצמו מבני חבורה כזית צלי משחשיכה פסל עצמו מבני החבורה תניא

אידך יכול אכל כזית נא מבעוד יום יהא חייב

ודין הוא ומה בשעה שישנו בקום אכול צלי

ישנו בבל תאכל נא בשעה שאינו בקום

אָכול צלי אינו דין שישנו בבל תאכל נא או

לא בשעה שאינו בקום אכול צלי ישנו בבל

תאכל נא בשעה שישנו בקום אכול צלי אינו

בבל תאכל נא ואל תתמה שהרי הותר מכללו

אצל צלי תלמוד לומר יאל תאכלו ממנו נא

ובשל מבושל במים כי אם צלי אש שאין

תלמוד לומר כי אם צלי אש ומה תלמוד לומר

כי אם צלי אש לומר לך יבשעה שישנו בקום אכול צלי ישנו בבל תאכל גא בשעה

שאינו בקום אכול צלי אינו בבל תאכל נא

"רבי אומר אקרא אני בשל מה ת"ל מבושל

שיכול אין לי אלא שבישלו משחשיכה בשלו

מבעוד יום מנין תלמוד לומר בשל מבושל

מבעוד יום מנין הלמוד לומר בשל מבושל מכל מקום והאי בשל מבושל אפקיה רבי לצלי קדר ולשאר משקין אם כן לימא קרא או בשל בשל או מבושל מבושל מאי בשל בשל בשל או מבושל מבושל מאי בשל

מבושל שמעת מינה תרתי תנו רבנן יאכל

צלי מבעוד יום חייב וכזית נא משחשיכה

חייב קתני צלי דומיא דנא מה נא בלאו אף

צלי בלאו בשלמא נא כתיב אל תאכלו ממנו

נא אַלא צלי מנלן דכתיב יואכלו את הבשר

בלילה הזה 🌣 בלילה אין ביום לא האי לאו

הבא מכלל עשה הוא וכל לאו ©הבא מכלל עשה עשה אמר רב חסרא הא מני

ג) [מכות יג: טוג], ד) מיר לח:, ה) [נ"ל אמר רצא עי׳

תוס' דהכא ד"ה אמר רבא

חתות וני הר״ח דח״ה

קפב א מיי׳ פ״ח מהל׳ ק"פ הלכה ד ופ' מהלכות סנהדרין הלכה ג: לפנ ר מיני מ״ה מהלי מיר הלכה ח: קפר ג מיי׳ פ״ח מהל׳ קפו ג מייי פיים מהני ק"פ הלכה ד: קפה ד ה שם הלכה ה:

רבינו חננאל

לוקה שתים. אחת משום אכלו מבושל לוקה שתים. נא ומבשול לוקה שלש. נא ומבשול לוקוז שלש. ואביי אמר אין לוקין על לאו שבכללות, כלומר לאו אחד כולל האוכל נא אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים וגו'. איכא ומבושל חדא מיהא לקי. איכא דאמרי לא לקי כלל עד דמיחד לאויה כלאו רחסימה. אמר רבא נזיר שאכל זג לוקה שתים, אחת ועד זג לא יאכל. ואחת משום שנאמר מכל אשר יעשה מגפן היין, חרצן לוקה שתים, זג וחרצן . לוקה שלש. אביי אמר לוקה שלש. אביי אמר אין לוקין וכו׳. ת״ר אכל כזית נא מבעוד יום פטור. מאי טעמא אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים כי אם צלי אש. בשעה שישנו בקום אכול צלי שהוא בלילה, דכתיב ואכלו את הבשר בלילה הזה, ישנו בבל תאכל נא, מבעוד יום שאינו בקום אכול צלי, אינו חייב אח אכל וא אכל כזיח אם אכל נא. אכל כויונ נא משחשכה חייב, שהרי ישנו בקום אכול צלי. אכל כזיח צלי מרעוד יוח. לא שאינה אכילת כזית צלי, . משחשכה פסל עצמו מרוי כולה כענין הזה. ואקשינן אהא דתניא אכל כזית צלי מבעוד יום חייב, אמאי לאו הבא מכלל עשה עשה הוא, האיך שנאמר ואכלו אש, בלילה אכול אותו ילא ריוח זהו לאו הרא עשה, דמאכילתו בלילה שהוא עשה הבאתה לא תאכל ביום שהוא לאו. הוא ואיז לוקיז על עשה.

אבל כזית נא לוקה שתים משום נא ומשום כי אם צלי אש דהוי באילו בתיב אל תאבלו בי אם צלי אש. הקשה הרר"י דאורלינ"ש אמאי חשבי' בריש אלו נערות (כמובות דף ל.) בעולה לכהן גדול בעשה גרידא דכי אם בתולה מעמיו כתיב הא כי היכי דחשבינו

הכא כי אם ללי אש בלאו ה"נ ה"ל לאיחשובי בעולה לכהן גדול בלאו דהוי כאילו כתיב לא יקח כי אם בתולה וי"ל דכי אם בתולה לא חשיב לאו משום דסיפא דקרא מוכח עליו דהוי עשה דכתיב כי אם בתולה מעמיו יקח אשה: איבא דאמרי חדא מיהא לקי. פ״ה

בחי וחמי טבריא חייב משום כי אם ללי אש וקשה לר"ת א"כ בין לאביי בין לרבא תיקשי להו ברייתא דלעיל דתניה נה ומבושל המרתי לך ולא חי אלמא לא לקי על חי ועוד דאמר בפ׳ המקבל (ב״מ דף קטו:) אפלוגתא דרב הונא ורב יהודה בחובל ריחים ורכב דרב יהודה אמר לוקה שתים ורב הונא אמר לוקה שלש ומסיק רבא אנא דאמרי אפילו כרב יהודה עד כאו לא קאמר רב יהודה התם אלא דכי נפש הוא חובל לדברים אחרים הוא דאתא אבל הכא כי אם צלי אש למאי אתא ולפ״ה הא אילטריך לחי ולחמי טבריא לכ״נ לר״ת דאחי א לא לקי לכו״ע דכי אם צלי אש לא משמע דאתא למלהות אלא לעשה דכי אם נלי אש תאכלו ולא דמי לכי נפש הוא חובל דבההוא מודו כו"ע דלוקה אשאר דברים כדקתני התם בהדיה בברייתה חבל זוג של ספרים ולמד של פרות לוקה שתים דכי נפש הוא חובל משמע שפיר בלשון לאו שהוא נחינת טעם כל שהוא דבר נפש לא מחבול ואתא שפיר הא דהאמר רבא התם דכי נפש הוא חובל אתא לשחר דברים חבל כי חם נלי חש לח אתא אלא לעשה ב ובנא ומבושל דווהא פליגי דרבא סבר להכי סמכיה לאלו ללהות עליו על נא ומבושל שהם בני מילקא בואביי אמר אין לוקין על לאו שבכללות והא דקאמר חדא מיהת מילקא לקי הכי פי׳ אם התרו בו משום כי אם ללי אש לבדו אבל על מלקות נא ומבושל לא ילקה™ דלהכי מהני מה שכתבו בלשון כלל ומיהו לבדו מיהא לקי שסמכו לאלו שהם בני מלקות ה: אבר רבא אבל זג לוקה שתים. הא פלוגתא דאביי ורבא איתמר איפכא בפ' שלשה מינין (מיר דף לח:) וכהנה רבות בגמראש:

שאין ת"ל כי אם צלי אש. אע״ג דאיצטריך להלקות עליו משום

כי אם ללי אש היינו נמי משום דסמכיה לנא ומבושל :: אם בן דימא קרא בשל בשל או מבושל מבושל. הכא משמע דאורחיה דקרא לכפול תיבה אחת בענין אחד טפי מבשני עניינים וכן במרובה (ב"ק דף סה.) גבי המלא תמלא ובהחובל (שם דף פה:) גבי ורפא ירפא וקשה דבריש היו בודקין (סנהדרין ד"מ:) קאמר מדהוי ליה למיכתב דרוש מדרוש או חחור תחקור וכתב היטב שמע מינה לאפנויי משמע דאי הוה כתב הכי לא הוה מופנה ושמא התם לא חש לדקדק בלשון רק להוכיח דמופנה חפ : לאמר

לוקה שתים. משום לא תאכל נא ומשום לא תאכלו כי אם ללי אש דכי אם ללי אש נמי אלאו דלא תאכלו קאי: מבושל לוקה שתים. משום מבושל ומשום לא תאכלו כי אם צלי אש: לאו שבכללות הוא. דכולל בו כל מיני בשולים שאינן לליה לאסור: איכא דאמרי תרתי הוא

דלה לקי. כיון שהוה לוקה משום נה ואון משום מבושל תו לא להי משום כלל דכי אם ללי אש: אבל חדא מיהא לקי. כגון המבשל בחמי טבריא ואכלו דאין כאן מלהות דבישול ולא מלהות של נא לוקה משום כי אם נלי אש: ואיכא דאמרי חדא נמי לא לקי. משום כי אם צלי אש דלא מיוחד לאויה דידיה כלאו דחסימה שהוא מפרש איסורו וסמיכא ליה פרשת מלחות לעיל מיניהי: אכל זג לוקה שתים. נזיר שאכלו משום זג לא יאכלי ומשום מכל אשר יעשה מגפן היין מחרלנים וגו׳ם דלא יאכל קאי נמי אמכל אשר יעשה: לחו שבכללות. אין לוקין על מכל אשר יעשה דלאו שבכללות הוא שכולל חרלנים וזגים וענבים לחים ויבשים ועלים ולולבין: סרסי לא לקי. היכא דאכל זג או חרצן ולקי עלייהו לא לקי תו משום מכל אשר יעשה. ומודה אביי דאם אכל זג וחרצן לוקה שתים דכיון דמפורש כל אחד לעצמו קאי נמי אלאו דלא יאכל והוי כמאן דכתב לאו אכל חד וחד והכי מוכח במסכת נזירמי דלא פליג אביי אלא אמלקות דמכל אשר יעשה: חדא מיהא לקי. אם אכל עלין ולולבין דאין כאן מלקות דוג וחרצו להי משום לאו דמכל אשר יעשה: אכל כזים נא מבעוד יום פעור. טעמא מפרש לקמיה מקראי: לא פסל את עלמו מבני חבורה. דאמרי׳ לקמן (דף פו.) אין הפסח נאכל לא בשתי חבורות כאחד ואין האוכל אוכל בשני מקומות ונפקא לן מבבית אחד יאכלי ומתרגמינן בחבורא חדא יתאכל ואכילה דמבעוד יום לאו אכילה היא ומותר לאכול משתחשך עם בני חבורה שנמנה עמהן: כזים ללי משחשיכה. מפסח שנמנה עליו: פסל עלמו מבני הבורה. כדפרישית שאין האוכל מותר לאכול הימנו בשני מקומות: בשעה שאינו בקום אכול ללי. דאין לו היתר אכילת ללי אינו דין שישנו בלאו דלא תחכל נח: או לא. או לח נחמר כן אלא בענין אחר בשעה שישנו בקום אכול צלי דהיינו בלילה דכתיב ואכלו את הבשר בלילה הזהי אינו בבל תאכל נא: ואל מסמה שהרי הוחר מכללו

אלל ללי. דהא אפילו ללי היה אסור לאכול ביום כדכתיב ואכלו את הבשר בלילה הזה ולא ביום וכשחשכה הותר מכלל איסור עשה דללי ונימא נמי נהי דלא הותר לכתחלה אלל נא מיהו לא לחייב עליה אם אכלו: שאין סלמוד לומר כי אם לני אש. דהח כתיב לעיל מיניה ללי אש ומלות וגו': אקרא אני בשל. דייך הוה ליה בקריאת בשל: אין לי. שיתחייב על אכילת בשרם אלא אם כן בישלו משחשיכה שהוא עיקר זמנו: כישלו מבעוד יום. ואכלו משתחשך מנין: והא אפקיה. רבי גופיה דרשיה לעיל [ע"ח] לשחר משקין ולללי קדר: בשל מבושל. מדשני בדבוריה דריש ביה דרשה אחריתי נמי: כוים לני מבעוד יום חייב. מפרש ליה לקמיה: קחני. חיובא דללי דמבעוד יום דומיא דחיובא דנא משחשיכה:

אכל זג וכו׳ רבא אמר אין לוקין על לאו שבכללות], נוקין על נהו שבננותן, 1) ב"מ קטו., 1) מכילתה בה פרשה 1, **ה**) [לקמן מכ: ז. **ט**) יבמות נד: נו: קכ.], של יכנות לו. חולין סח. עג: זבחים לד. חולין פא., י) [דברים כה], כ) [במדבר ו], () [שס], מ) [דף לח:], () [שמות מ) בס"ח: בשל. יב], ע) והביאו חום׳ מנחום נח: פוע"ע מוס' כמוכות (ס לט: ד"ה אין ותוס' ב"ק סה. ד"ה לכתוב ותוס' מנחות יו: ד"ה לכתוב],

תורה אור השלם אַל תֹאכְלוּ מִמֶּנוּ נָא
וְבַשֵּׁל מְבָשָׁל בַּמְיִם כִּי יָּבֶשֶּׁרְ בֶּיְּבֶּיְרְ בַּיְּיִם בְּ אָם צְלִי אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל כְּרָעִיוֹ וְעַל קְרְבּוֹ: שמות יב ט

שמות יב ט 2. וְאָבְלוּ אֶת הָבְּשְׂר בַּלְיִלְה הָזָּה צְלִי אֲשׁ וּמַצוֹת עַל מְרֹרִים יאבְלָהוּ: שמות יב ח

מוסף רש"י

אין לוקין על לאו שבכללות. משום לח תחכלנו כי חם ללי חש, דכייל לח ומבושל, וחין לוקין אלא על נא ומבושל לוקין מוכו על כנו ומכושל שהן מפורשין (ב"מ קטו:). זג וחרצן לוקה שלש. אחת מכל אשר יעשה מגפו היין ואחת על חרלנים ואחת על זג, דלא יאכל **אכולהו קאי (נדיר לח:).** מטנטו קטי (נויו לווי). בשעה שאינו בקום אכול צלי אינו בבל תאכל גא. שאינו עובר בנא ומבושל אלא בלילה (ב"מ קטד.)

מוסף תוספות

ון חמי טבריא. תוס׳ שאנץ. ב. ווןאינו מזכיר שם איסור דשייך למימר ביה דאתא להלקות בשאר דברים כגון חי וחמי טבריא. שס. ג. שאנו רואין בהן כבר לאו. שס. ד. לעולם. تاة. ה לאשמוטיי חיי דהאי ה נמי. שס. ו. נ״ח. אפילו הכי הכא סמיכותא קא דרשינו. הר"ן, ז. ואמאי אכתי הוה מופנה מדהוה ליה למיכחר או דרוש דרוש או תחקור תחקור. מוס' נ"ק סה. ח. וניחא ליה למינקט כפל לשון השגור בכמה מקומות. שס.